duiding

Aardbeienteelt

duiding

Internationaal aardbeiencongres zet Vlaamse expertise in de verf

2 SEPTEMBER 2013 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:53

Tijdens de eerste week van september nodigt Veiling Hoogstraten, dé aardbeienveiling van ons land, experten uit alle hoeken van de wereld uit in Antwerpen voor een driedaags 'aardbeiencongres'. Het thema is 'innovatie, de sleutel tot succes'. Aardbeienteelt is helemaal niet zo traditioneel als de zwarte plastic bedden in openlucht en de naarstig plukkende seizoenarbeiders doen vermoeden. Om de consument bijna het jaar rond van Belgische aardbeien te kunnen voorzien, werd de teelttechniek steeds verfijnder. Daar horen plastic tunnels en glazen serres bij, evenals stellingenteelt op anderhalve meter boven de grond en druppelbevloeiing van aardbeiplanten die in een substraat groeien. Door het verwarmen van de serre te combineren met belichting is de kans groot dat Belgische aardbeien in de toekomst ook van januari tot maart zullen wedijveren met Spaanse exemplaren. En wat wordt er allemaal niet mogelijk als een robot de aardbeienpluk zou automatiseren?

Op de Belgische veilingen werden vorig jaar bijna 51 miljoen kilo aardbeien verhandeld. Wij, Belgen, snoepen elk ongeveer 1,7 kilo aardbeien op jaarbasis. "Dat is een vrij kleine hoeveelheid die bij een 'luxeproduct' hoort, maar heeft er veeleer mee te maken dat de consument denkt dat Belgische aardbeien alleen in het hoogseizoen beschikbaar zijn. Dat is nochtans niet het geval", zegt Jan Engelen, commercieel manager bij Veiling Hoogstraten. Vanaf (medio) maart vind je Belgische aardbeien in het winkelrek en dat blijft zo tot na Nieuwjaar, of tot wanneer de supermarkten overschakelen op Spaanse aardbeien. Jaarlijks worden er 800.000 kilo aardbeien uit Spanje ingevoerd. Dat is een doorn in het oog van enkele Belgische producenten. Zij testen in hun serres speciale lampen uit die hen moeten toelaten om het jaar rond aardbeien te leveren. "Dat zou een goede zaak zijn voor het rendement van de teelt", oordeelt veilingondervoorzitter Jef Brosens.

Aardbeienveiling Hoogstraten

Brosens is één van circa 200 Vlaamse aardbeienproducenten aardbeien stellingen.jpg van Veiling Hoogstraten. Samen met een 100-tal Nederlandse telers uit de regio Zundert realiseerden zij vorig jaar een recordaanvoer van bijna 31 miljoen kilo. In het

teeltgebied rond Hoogstraten specialiseren tuinders zich. De hobbyisten en bijberoepers hebben afgehaakt. Een aantal producenten runt een gemengd bedrijf, maar meestal staat alles in het teken van de aardbeienteelt. Bedrijven werden ook groter zodat aardbeienserres van vier hectare geen rariteit zijn. Maar aardbeientelers mag je niet vergelijken want geen twee bedrijven zijn gelijk. Sommigen doen aan vollegrondteelt, onbeschermd of met plastic koepels of wandelkappen erover heen. Andere producenten verkiezen stellingenteelt, waarbij de aardbeienplanten in een substraat van steenwol, veen of kokos groeien. Door opeenvolgende aanplantingen wordt meerdere keren oogsten mogelijk, zowel bij stellingenteelt onder een plastic koepel als in een glazen serre.

De vollegrondtelers van Veiling Hoogstraten doen in de lichte zandgrond aan verlate teelt van aardbeien. Terwijl hun collega's op zandleemgrond aardbeien planten in augustus, bewaren zij de aardbeiplanten tot het vroege voorjaar in frigo's. Met de pluk starten zij pas wanneer de aardbeienproductie bij hun collega's uit Haspengouw vermindert. De periode van verkoop is verschillend en daardoor ook de prijs die ze voor hun aardbeien ontvangen. "Veilingen berekenen een 'middenprijs' voor alle aangevoerde aardbeien, maar de prijsvorming is voor elk segment anders", vertelt Engelen. Dat is maar goed ook want de kostprijs van de verschillende teeltsystemen loopt sterk uiteen. Serres en stellingen zijn duur en in een somber voorjaar zoals in 2013 lopen de stookkosten voor vroege aardbeien hoog op. "De serre verwarmen, maakt ongeveer één derde van onze kostprijs uit", raamt Brosens. Ook dat is weer voor elk bedrijf anders. Oudere serres worden nog gestookt met huisbrandolie, op jongere bedrijven gebeurt dat vaak met aardgas.

Stellingenteelt wint veld op vollegrondteelt

Meer dan in de regio rond Hoogstraten zie je in Borgloon en omgeving aardbeien in volle grond. "In Haspengouw staat 85 procent van de aardbeien met zijn wortels in de grond. Onze telers maken minder gebruik van stellingen en serres, maar des te meer van plastic wandelkappen boven de aardbeienbedden", vertelt Pierre Vrancken, voorzitter van Veiling Borgloon en zelf ook aardbeienteler. "Onder de wandelkappen kan je begin mei starten met de pluk. Daarna volgen de aardbeien die iets vervroegd zijn door middel van 'flodderplastiek', en vervolgens plukken we aan de aardbeienbedden die niet afgedekt werden." Zelf produceert hij aardbeien van begin mei tot september. Van zogenaamde doordragers kan je in volle grond tot oktober aardbeien plukken. Vrancken benadrukt dat vollegrondtelers even professioneel bezig zijn als glastuinders. "In de jaren '70 teelde bijna iedereen hier in de streek 20 of 30 are

aardbeien. Maar de tijd dat een jong koppel op een perceel bouwgrond eerst aardbeien teelde om de lening al voor een stuk af te lossen, is voorbij.”

“In de jaren ’70 teelden jonge mensen aardbeien op hun recent aangekocht perceel bouwgrond. Zo betaalden ze een deel van de lening terug”

aardbeien pluk2.jpgIn de Noorderkempen en in mindere mate in Haspengouw wint stellingenteelt aan belang. Tegenover de hogere kostprijs staan de grotere opbrengst en de betere prijs die de handel betaalt voor aardbeien die geteeld worden onder beschutting. De grootste zorgen van een vollegrondteler, teeltrotatie en bodemschimmels, zijn van geen tel voor aardbeien die in een substraat groeien. Seizoenarbeiders zullen daar zelf aan toevoegen dat het een stuk aangenamer is om aardbeien te plukken die op anderhalve meter hoogte groeien. Om een hectare aardbeien te plukken, zijn vijf tot tien medewerkers nodig. Telers doen dikwijls een beroep op seizoenarbeiders uit Oost-Europa, Marokko of Turkije. Zij moeten dan in (dure) huisvesting voorzien zodat de deur wijd openstaat voor Belgen die de handen uit de mouwen willen steken. In Haspengouw zijn nogal wat telers blij dat ze nieuwe Belgen uit de omgeving van Luik en Verviers kunnen inschakelen voor de pluk.

Belgische aardbeien zijn een exportproduct

“De aardbeienteelt die in West-Vlaanderen in opmars aardbeien plastic tunnels2.jpg is, gebeurt ook grotendeels op goten”, bevestigt Rik Decadt, directeur Productie bij de REO Veiling in Roeselare, de interesse in stellingenteelt. “Vaak gaat het om glastuinbouwbedrijven die te klein zijn om door te groeien naar warmteminnende glasgroenten zoals tomaat of komkommer. Een teler heeft doorsnee 8.000 m² aardbeien onder glas. Je ziet hier ook stellingenteelt in onverwarmde plastic serres en vollegrondteelt onder wandelkappen. Van oudsher is er een groep telers die aardbeien combineert met witloof als winterteelt.” Aardbeien zijn voor de REO Veiling uitgegroeid tot een “topprioriteit”, een product uit de top vijf van het gamma. “De aanvoer is misschien nog niet zo groot (4,4 miljoen kilo in 2012), maar als West-Vlaamse veiling hebben we het geluk dat de kust onze achtertuin is en met Frankrijk een andere aantrekkelijk afzetmarkt vlakbij is.”

“België exporteert 70 tot 80 procent van de eigen aardbeienproductie”

Decadt noemt Frankrijk niet zonder reden. Door een foute rassenkeuze kreeg de binnenlandse productie klappen en is het land in toenemende mate aangewezen op import. De Fransen eten meer dan 8 miljoen kilo Belgische aardbeien, en gaan daarmee de Britten en onze noorderburen vooraf. In Nederland gaat het in mindere mate om

binnenlandse consumptie en veeleer om handelaars die Belgische aardbeien kopen om ze verder te exporteren. Export is voor de aardbeienteelt in ons land van ontzettend groot belang want 70 tot 80 procent van de Belgische productie gaat de grens over. Ook de Scandinavische landen zijn fan van onze aardbeien. Uit cijfers van het VBT blijkt verder dat Rusland goed is voor 2,5 miljoen kilo, oftewel zes procent van onze export. Onderaan het lijstje duiken meer exotische bestemmingen op zoals Dubai en Qatar. De beperkte houdbaarheid van een aardbei – maximum één week – is een drempel voor verre export. Of dat een nadeel is voor de prijsvorming is daarmee niet gezegd. Anders dan bij appels en peren zullen oude stocks nooit op de prijs drukken.

Met de aardbeienprijs is het elk jaar wat

aardbeien openlucht2.jpgOp het einde van de rit moet de aardbeienteler zijn boterham verdiend hebben. Jef Brosens vindt het lastig om over de aardbeienprijs te praten. Met de vraag wat een faire producentenprijs is, zien we volgens hem de uiteenlopende kostprijs van de verschillende teelttechnieken over het hoofd. Ook tussen bedrijven is het moeilijk vergelijken. Zelfs de variëteitenkeuze is bepalend voor de prijsverwachting. Wie van een vroeg ras als Clery vier kilo per lopende meter plukt, hoopt natuurlijk op een betere prijs dan wie in de zomer acht kilo per lopende meter Elsanta plukt. In volle grond varieert de opbrengst van 15 tot 40 ton aardbeien per hectare. Een geslaagde vruchtzetting en de weersomstandigheden tot en met de pluk zijn in open lucht bepalend voor de opbrengst.

“Wij geven onze producenten het advies om verschillende teelttechnieken te combineren. Zo profiteer je altijd wel van een periode met een betere prijsvorming”, zegt Jan Engelen. Dit jaar zagen glastuinders hun inspanningen om de serre warm te stoken in het koude voorjaar beloond met een hoge aardbeienprijs. De middenprijs voor alle sorteringen (inclusief industrie-aardbeien die verwerkt worden tot sappen of pulp) is met 2,96 euro per kilo vooralsnog hoger dan het gemiddelde van de laatste vier jaar op Veiling Hoogstraten. Toch smaakt 2013 zuur voor vollegrondtelers. Door het koude voorjaar kwamen in de zomer grote volumes aardbeien gelijktijdig op de markt, wat zwaar woog op de prijsvorming in deze voor hen zo belangrijke periode.

“Veilingomzet met aardbeien is groter dan die met appels of peren”

De voorbije tien jaar schommelde de gemiddelde aardbeienprijs op de VBT-veilingen meestal tussen 2,5 en 3 euro per kilo. Een teler kan dus op een relatief beperkte oppervlakte voor veel toegevoegde waarde zorgen. Mede daardoor maken aardbeien 50 tot 65 procent van de omzet van Veiling Hoogstraten uit, hoewel tomaat en paprika qua volume grotere producten zijn. In de omzet van de veilingen van het Verbond van

Belgische Tuinbouwcoöperaties zijn aardbeien het tweede belangrijkste product, na tomaten. “Vorig jaar bedroeg de aardbeienomzet van de veilingen samen zo’n 122 miljoen euro. Daarmee steken aardbeien zelfs appels en peren de loef af”, vertelt VBT-secretaris Philippe Appeltans.
Na Veiling Hoogstraten (58,5% van het volume) is Veiling Borgloon het tweede grootste handelsplatform voor aardbeien. Samen met de andere Limburgse veilingen (Belgische Fruitveiling, Veiling Haspengouw en LTV) commercialiseert Borgloon zo’n 27 procent van de aardbeien. De laatste jaren groeit ook de aanvoer op de REO Veiling in Roeselare en BelOrta in Sint-Katelijne-Waver. Alleen de veiling van Wépion zorgt ervoor dat aardbeien geen exlusief Vlaamse aangelegenheid zijn. Deze kleine veiling in de buurt van Namen verhandelt uitsluitend aardbeien, jaarlijks zo’n 400.000 à 600.000 kilo. De ‘fraises de Wépion’ genieten het aanzien van een echt streekproduct en vallen in de smaak van topchefs in Wallonië en Brussel.

Praktijkonderzoek tilt aardbeienteelt naar hoger niveau

Van Zuid-Limburg tot de Noorderkempen en de kustpolders kunnen aardbeientelers een beroep doen op onderzoekers die de teelt tot in de details beheersen. Het Proefcentrum Hoogstraten geniet faam als expert in onder andere stellingenteelt, maar vergaart kennis over alle teeltsystemen. “Behalve bodemziekten krijgen aardbeien die in een substraat groeien met dezelfde belagers te maken”, zegt directeur Ward Baets. Trips, een klein insect dat voor misvormde aardbeien zorgt, is zo’n voorbeeld van een belangrijke plaag in alle teeltsystemen. Toch biedt een teelt op stellingen tal van teelttechnische voordelen. De afdeling Bedrijfsvoorlichting van het proefcentrum begeleidt een 200-tal telers opdat zij problemen de baas zouden kunnen. Ook op het Proefcentrum Fruitteelt in Sint-Truiden sluit het onderzoek nauw aan bij de praktijk. Gelet op de teeltsystemen in Haspengouw komt dat neer op veldproeven met vollegrondteelt, eventueel beschut onder plastic tunnels. Vaak zijn bodemschimmels het onderwerp van onderzoek want zij berokkenen de Limburgse aardbeientelers heel wat last. “De bodem ontsmetten kan niet meer door het wegvallen van producterkenningen. Door strengere bemestingsnormen komen problemen in de bodem sneller aan het licht. Bovendien wordt het voor telers steeds moeilijker om ‘verse’ gronden te vinden, waar jarenlang geen aardbeien groeiden en best in geen 20 jaar aardappelen stonden”, legt Dany Bylemans uit.

“Elsanta is al 20 jaar oud maar nog altijd de nummer één”

Volgens de directeur van het proefcentrum kruipt er ook veel energie in rassenonderzoek. De kwaliteiten (en de naambekendheid) van Elsanta leveren de variëteit een verpletterend marktaandeel van 75 procent op. Andere protagonisten zijn

rassen als Portala, Sonata, Clery en Darselect. “In de zoektocht naar goede nieuwigheden bestuderen we smaak, uitzicht, opbrengst en ziektegevoeligheid”, vertelt Bylemans. Dat laatste wordt nog belangrijker wanneer vanaf 2014 geïntegreerde gewasbescherming van toepassing is. In Hoogstraten test men in dat kader biologische bestrijding van ziekten en plagen. “De korte teeltduur van aardbeien speelt ons voorlopig parten. Een populatie nuttige insecten opbouwen ter bestrijding van schadelijke exemplaren is bij aardbeien lastiger dan in een serre met paprika of tomaten”, aldus Ward Baets.

International Strawberry Congres

plukrobot aardbeien2.jpgVan 4 tot 6 september zijn de ogen van de wereld gericht op de aardbeientelers, veilingen en onderzoeksinstellingen in Vlaanderen. Naar de tweede editie van het internationaal aardbeiencongres komen aardbeienexperten uit alle hoeken van de wereld, zowel onderzoekers als mensen die commercieel in de sector actief zijn. “Met het congres willen we bijdragen aan kennisuitwisseling en een brug slaan tussen wetenschap en business”, klinkt het bij organisator Veiling Hoogstraten. Het congres vult de derde en laatste dag met bedrijfsbezoeken maar start met een academisch gedeelte van twee dagen. Sprekers uit landen als Australië, Zwitserland, Amerika en Japan geven het wetenschappelijke luik internationale allure. Blikvanger is professor Shigehiko Hayashi die voor het eerst zijn oogstrobot voorstelt in ons land. Een automatische rail voert de aardbeienplanten naar een stationaire robot die de vruchten ‘eigenhandig’ plukt. Daarna kunnen de planten aan een ander station water krijgen of behandeld worden tegen ziektes. De vruchten worden voorzichtig in hun definitieve verpakking gedropt door een prototype van een verpakkingsrobot.

Meer informatie: International Strawberry Congress 2013

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada